LIETUVOS AIDAS

Redakcijos ir administracijos adresas:
Kaunas, Vasario 16 d. g-vė 2 nr.
Telefonai: Vyr. redaktorius ir sekretorius — 26 - 29 (Vasario 16 d. g. 2 nr.), techn. ir kronikos redaktorius — 20 - 01 (Miško g. 11, „Spindulio" spaust.), administracijos — 14 - 14 (Vasario 16 d. g. 2 nr.) Kalbamos valandos: redakcijos — 11—13 val., administracijos — 8 — 14 val.
Nesunaudotų raštų redakcija nesaugoja.

TAUTIŠKOS MINTIES DIENRAŠTIS

Įsteigtas Vilniuje 1917 metais

PRENUMERATA: Lietuvoj metams 50 lt., pusei metų—25 lt., 1 mėn. — 5 lt.; su pristatymu Kaune — 6 lt., Vokietijoj, Latvijoj, Estijoj metams — 60 lt., pusei metų — 30 tl., 1 mėn. —6 lt. Kitur užsieniuose met.—100 lt., pus. met.—50 lt., mėnesiui 9 litai. SKELBIMAI: petito eilutė skelbimų v e i-toj—1 lt., tekste —1,50 lt., prieš tekstą — 2 lt. 50 ct.
ATSKIRAS NUMERIS 30 CENTŲ.

Nr. 92 (873) Kaunas, ketvirtadienis, 1930 Vytauto Didžiojo metai, balandžio 24 d. V metai

Iš viso krašto.

Telšių apskr.

Išlygino miestelį.

Gadunavas. Šio mestelio centras buvo labai nelygus. Centro nemaža aikštė yra stačiai prieš gražią mūro bažnyčią, bet tą aikštę iki šiol puošė kiaulių knysyklos, metrą ar du žemėn ismigę keliai, smilčių duobės, bulbrušiai ir kiti vietos „prašmatnumai". Tačiau ši pavasarį gadunaviškiai nutarė pasipuošti. Iniciatyvos ėmėsi šaulių būrys ir vietos klebonas. Sukviesta talka. Žmonės mielai rinkosi ir uoliai dirbo. Talka tęsėsi tris dienas. Darbas buvo didelis ir sunkus. Dirbo net po 40 vyrų su kastuvais ir po 4 šiūpelius, į kuriuos kinkoma po porą arklių. Dabar miestelis jau nulygintas. Bus aptverta graži aikštė, pasodintos gėlės, krūmai, medžiai, išvadžioti takai.

Sumanymas pagirtinas ir sveikintinas.

Gražiai veikia šaulių skyrius.

Kalnėnų kaime (Telšių valsč.) susiorganizavo šaulių skyrius. Šiame kaime tai pirma organizacija. Jaunimas mielai dirba ir lavinasi. Skyrius jau turi įsirengęs paraleles, turnyką; greit suorganizuos futbolo ir krepšiasvydžio komandas ir įsirengs dar daugiau sporto ir pramogų įrankių. Šauliai mokosi dainų ir rikiuotės. Balandžio 27 d. rengia pirmą savo viešą vakarą A. Genio ūky, vaidina, šoka ir linksminasi.

Laukia darbo.

Telšiai. Į Telšių apylinkes priėjo daug darbininkų. Kadangi geležinkelio Telšiai — Kretinga darbai vis dar nepradedami, tai uždarbio ieškotojai lankosi pas vietos ūkininkus ir už nedidelį atlyginimą persisamdo padieniui. Pas ūkininkus šiuo metu darbų netrūksta.

Visi vietos gyventojai geležinkeliu labai patenkinti ir dėkingi valdžiai už rūpinimąsi šio krašto reikalais ir jo kultūrinimu. Visi iš širdies džiaugiasi. Štai mažas, bet labai iškalbingas faktas, kuris parodo atvirai krašto nuotaiką. Telšių miesto valdyba kelią iš Telšių miesto į stotį pavadino „Aušros keliu". Ir tiesa pravedamas geležinkelis, daroma visa eilė kitų kultūros darbų ir net du metru nuleidžiamas „Mastis", mat tuo būdu nuo jo atkovojamas didelis derlingų pievų plotas! Aušta naujos gadynės aušra!

Zarasų apskr.

Dailininko Janulio paroda. Laikraščiai.

Zarasai. Neseniai dailininkas J. Janulis, kurs čia mokytojauja komercinėje mokykloje, suruošė „Ąžuolo" klube savo kūrinių parodą. Išstatė apie 50 paveikslų. Iš geresnių paveikslų — Maironio, Tumo, vysk. Matulevičiaus, Žalinkevičaitės ir Petrausko žmonos portretai. Kiti — smulkūs paveikslai — peizažai.

Į Zarasų paštą per paskutinius tris mėnesius pareidavo: „Lietuvos Aido" — 31 egz., „Lietuvos Žinių" — 6, „Rytas" — 7, „Mūsų Rytojaus — 249, „Tautos kelio" — 29, „Mūsų Laikraščio" — 19, „Ūkininkų Patarėjo" — 10, „Naujo Žodžio" — 6, „Lietuvos Ūkininko" — 3, „Trimito" — 95, „Vyriausybės Žinių" — 18, „Momento" — 4, „Dienos" — 45, „Saulutės" — 83, „Vienybės" — 3, „Žvaigždutės" — 3, „Sargybos" — 2, „Mūsų Vilniaus" — 74, „Kario" — 82, „Sodybos" — 18, „Pavasario" — 10.

Kiaulių augintojų draugija

1929 m. turėjo 268 narius, naujai įstojo 44. Įrašyta į veislės kilmės knygas 216 kuilių ir 717 kiaulių, ju 88% didžiųjų jorkšyrų veislės, nes šios veislės kiaulės geriausios bekonams. Vaislinius prieauglis 1929 m. įsigijo 1125 ūkininkai: 810 kuiliukų ir 898 kiaulaičių už bendrą sumą 137.165,81 litą. Prieauglių įsigyti žemės ūkio rūmai yra davę pašalpos 48.126,17 lit.

Iki šiol veislinės kiaulės nebuvo kontroliuojamos, nors šių metų pradžios per galvijų kontrolasistentus visas veislines kiaules kontroliuos. Tuo tikslu išleistos „Kiaulių produkcijai apskaičiuoti kontroliavimo taisyklės". Kontroliuojant norima atrinkti tinkamiausią veislių medžiagą, kuri geriausiai apmokėtų už sušertą pašarą ir duotų aukščiausios rūšies mėsą.

Kiaulių augintojų draugijos nariai suskirstyti į 50 ratelių. Pagal paskutinio susirinkimo nutarimą, tikslesnei veislinės medžiagos kontrolei, veislinių kiaulių prieauglis turi būti ženklinamas. Ženklins numeruodami (toturuodami) ausis. Nuo liepos mėn. 1 d. numeravimas bus privalomas.

Jau buvo daromi kiaulių penėjimo ir jų apsimokėjimo bandymai. Kaip naujų dalyku nedaug ūkininkų tesinaudojo, bet gauti rezultatai daugelį ūkininkų stebina. Tikimasi, kad šiemet daugiau ūkininkų darys tokius bandymus.

Draugijos nariai raginami gausiai dalyvauti parodoje su geriausiai išaugintomis kiaulėmis. Numato parengti veislinių kiaulių pardavimą. Parodoj ūkininkai galės pirkti veislines kiaules su pašalpomis.

Šiaulių apskr.

Žeimelis. Ruošiasi prie Vytauto Didžiojo medžių sodinimo šventės.

Š. m. balandžio mėn. 17 d. Žeimelio valsčiaus savivaldybėj įvyko bendras pasitarimas kaip iškilmingiau paminėti Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktuves. Nuo Lietuvos miškininkų sąjungos dalyvavo vietos Žeimelio girininkas Jodka, vietinių šaulių būrio vadas, pasienio policijos rajono viršininkas Venckauskas, valsčiaus savivaldybės viršaitis Andrašiūnas ir kt. Nutarta pasodinti viduryj miestelio Vytauto Didžiojo ąžuolas, apsodinti Linkuvos link einantį vieškelį visokiais medeliais, apsodinti gir-jos sodybą ir įrengti Vytauto Didžiojo sodelį, kur vietos savivaldybė daro žygius tokiam žemės sklypui surasti. Prie to darbo numatyta kviesti prisidėti kuo skaitlingiausiai vietos visuomenė, kuriai bus teikiami paaiškinimai ir laikomos paskaitos apie Vytauto Didžiojo praeitį ir reikšmę mūsų tautai.

Botanikos sodas ir visuomenė

Labai reikšminga, kad mūsų visuomenė daugiau ir daugiau domisi botanikos sodo ir muziejaus reikalais. Pirmiausia tik buvo kasmet didėjąs lankytojų skaičius botanikos sode, dabar atsiranda ir šalininkų tokių, kurie botanikos sodo plėtojimąsi palaiko jau ir medžiagiškai. Pav. 1929 met. gale botanikos sodo vaistingų augalų kultūros reikalams P. Pikas paaukojo nemažą sumą pinigų, iš kurių dabar nupirkta mašina vaistiniams augalams piauti ir išrašytas malūnėlis vaistiniams augalams malti. Grįždamas iš pietų Amerikos dr. Kvašninas Samarinas atvežė gerbarių augalų ir sėklų kolekciją. Generolas Daukantas 1928 mt. atvežė iš Afrikos dykumų augalų. Vaistininkų draugija paaukojo savo leidinių komplektų ir kt.

Kiekviena įstaiga, kuri dirba ne tik gryno mokslo srityje, bet turi ir pritaikoma reikšmę, privalėtų turėti ir kontaktą su visuomene. Aukščiau nurodyti faktai gal būt pas mus tik pradžia, bet vakarų Europos kraštuose yra daug panašių įstaigų, kurios gauna didelę pašalpą iš visuomenės pusės. Taip, pav., kai kuriuose botanikos soduose Viktorija Regia auginti šiltnamiai pastatyti privačių asmenų lėšomis, Ciricho botanikos sodas ir institutas naudojasi mokslo reikalams nuošimčiais iš paaukoto kapitalo. Paryžiuje neseniai buvo 10 met. jubiliejus, „Office national des matieres premières pour la Droguerie, la Pharmacie, la Distillerie et la Parfumerie.", tad yra pirmutinė vaistinei formacinei, destiliacinei ir parfumerinei žaliavai gaminti įstaiga, kurios vedėjas yra žinomas profesorius E. Perrot. Šita įstaiga, kurios tikslas ištirti ir praplatinti vaistinių ir panašių augalų auginimą ir rinkimą Prancūzijoje ir jos kolonijose gavo iš pradžios iš valdžios pusės pašalpą kasmet sumoje 50.000 frnk. (šita suma vėliau buvo žymiai sumažinta) ir 100.000 frank. iš privačių lėšų, būtent užinteresuotos pramonės, industrijos, farmacijos ir kt. Toks sandarbiavimas Prancūzijoje vaistinių augalų kultūros srityje yra labai reikšmingas ir turi dabar labai gerus rezultatus, kas matyti iš „Office national" apyskaitos. Mūsų jaunam krašte tokiomis susidomėjimams mokslo įstaigoms palaikyti yra dar įvairių kliūčių, bet nurodyti aukščiau faktai ir ypač P. P. Piko auka botanikos sodo vaistinių augalų skyriui, kurio reikšmė kraštė yra panaši kaip „Office" Paryžiuje, yra pradžia.

Prof. Regelis.

Pranešimai

„Trimito" sukaktuvės.

Gegužės 22 d. sukanka dešimts metų kaip pradėtas leisti šaulių sąjungos organas savaitinis laikraštis „Trimitas". Sukaktuvėms paminėti bus išleistas specialinis padidintas „Trimito" numeris su buvusių ir esamų jo redaktorių ir bendradarbių atvaizdais ir „Trimito" darbo įvertinimu. Visi buvę „Trimito" atsakomieji ir faktiniai redaktoriai, redakcijos nariai ir bendradarbiai kviečiami atsiųsti fotografijas, atsiminimų apie darbą „Trimito" ir šiaip straipsnių apie jį. Galutinis sukaktuvinės medžiagos prisiuntimo redakcijai terminas nustatytas iki gegužės 15 dienos.